

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 509/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. októbra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Nikoletou Sekerákovou, advokátska kancelária, 1. mája 18, Žilina, vo veci namietaného porušenia

- základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 155/2016, ako aj

- základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cz 21/91 z 30. apríla 1991, rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 7 C 303/91 zo 6. decembra 1991, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 Co 100/92 zo 17. marca 1992 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 38/92 z 29. júla 1992 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júla 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia

- základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 155/2016, ako aj

- základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cz 21/91 z 30. apríla 1991, rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7 C 303/91 zo 6. decembra 1991, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) sp. zn. 16 Co 100/92 zo 17. marca 1992 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 38/92 z 29. júla 1992.

2. Zo sťažnosti najmä vyplynulo:

„... Sťažovateľ je účastníkom konania ako žalobca v konaní vedenom na Okresnom súde Čadca, č.k. 12C/155/2016 o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Napriek skutočnosti, že žalobný návrh podával ešte 02.11.2016, do dnešného dňa nebolo vytýčené žiadne pojednávanie.

Prvoradou povinnosťou súdu a sudcu je organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa osoba obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Sťažovateľ má za to, že v predmetnej veci došlo k niekoľkomesačnému obdobiu nečinnosti bez akejkoľvek zákonnej prekážky, čím v konaní vznikli zbytočné prietahy. Sťažovateľ taktiež poukazuje na postup okresného súdu ako nesústredený a neefektívny aj v tom, že výzvu na odstránenie nedostatkov podania doručil sťažovateľovi až po uplynutí 13 mesiacov od doručenia návrhu, pričom jeho

povinnosťou bolo skúmať podmienky konania a odstraňovať nedostatky podania hneď po doručení žaloby. Napriek skutočnosti, že sťažovateľ sa k výzve vyjadril a dňa 29.01.2018 doručil písomne vyjadrenie okresnému súdu, ten do dnešného dňa nekoná.

Sťažovateľ je presvedčený, že nezmyselným a nezákonným nekonaním Okresného súdu Čadca sú porušované jeho základné práva a zároveň sa vytvárajú zbytočné prietahy v konaní.

... Nebohá matka sťažovateľa [REDAKOVANÉ] spolu s manželom, dnes nebohým [REDAKOVANÉ] (rodičia sťažovateľa - zákonného dediča), dňa 06.03.1957 kúpili kúpnopredajnou zmluvou č. Čd. 307/58, zaregistrovanou na Štátnom notárstve v Čadci pod Pr. 57/1958 dňa 14.05.1958 nehnuteľnosti, ktorých súčasťou bola aj parcela EN č. 27353 vedená v pozemnoknižnej vložke č. 1502 pre katastrálne územie [REDAKOVANÉ], vrátane domu súpis. č. 1502. Túto parcelu od toho času rodičia sťažovateľa užívali a vykonávali k nej všetky práva a povinnosti spojené s vlastníctvom. Na základe dedičského rozhodnutia č. k. D 959/75 zo dňa 17.12.1975, ktoré nadobudlo právoplatnosť 16.01.1976, po nebohom [REDAKOVANÉ], zomr. [REDAKOVANÉ] prešlo vlastníctvo podielu k parc. EN č. 27353 po poručiťovi na matku sťažovateľa, [REDAKOVANÉ].

Ešte v roku 1989 podala matka sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na Okresný súd v Čadci návrh na zrušenie podielového spoluvlastníctva k parcele č. 27350, zastavaná plocha o výmere 75 m² a parcele č. 27353, zastavaná plocha o výmere 168 m², vedeným v pozemnoknižnej vložke č. 1502 pre katastrálne územie [REDAKOVANÉ] (predtým katastrálne územie [REDAKOVANÉ]). Podielové spoluvlastníctvo k týmto parcelám bolo zrušené rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 8C 751/89 zo dňa 14.11.1989, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.12.1989. Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cz 21/91 zo dňa 30.4.1991 bol vyššie uvedený rozsudok Okresného súdu Čadca zrušený pre porušenie zákona a vec vrátená na ďalšie konanie.

Následne Okresný súd Čadca vyhlásil rozsudok č.k. 7C 303/91 zo dňa 06.12.1991, ktorým zrušil matke sťažovateľa spoluvlastníctvo k parcele č. 27350 a v časti týkajúcej sa parcely č. 27353 žalobný návrh zamietol. Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací orgán, potvrdil rozsudok Okresného súdu Čadca č.k. 7C 303/91. Následne matka sťažovateľa podala dovolanie dňa 01.06.1992, ktoré bolo Najvyšším súdom Slovenskej republiky odmietnuté pre zmeškanie lehoty.

Dňa 4.8.1994 bolo vydané osvedčenie o vlastníckom práve k nehnuteľnosti - parcely č. 7147 - záhrada o výmere 62 m², parc. č. 7148 - TTP o výmere 127 m², parc. č. 7146 - zastavaná plocha o výmere 141 m² a domu súpis. č. 476, kat. úz. [REDAKOVANÉ] v prospech [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ]. Vyššie uvedené parcely vznikli odčlenením od parcely č. 27353, 27351/2, 27351/3, 27351/4, 27352, zapísaných v pozemnoknižných vložkách č. 1503, 1791, 1504, 8149 pre kat. úz. [REDAKOVANÉ]. Uvedeným rozhodnutím bola z pôvodnej parcely č. 27353 odčlenená väčšina pozemku. Notárska zápisnica č. N 1187/94, NZ 258/94 bola napísaná na Notárskom úrade [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v jej prítomnosti. Sťažovateľ podotýka, že uvedená notárka prejednávala v roku 2001 a 2002 aj dedičské konanie po neb. [REDAKOVANÉ], rodenej [REDAKOVANÉ], ktorého predmetom bola aj uvedená parcela č. 27353. Proti hore uvedenému osvedčeniu podala matka sťažovateľa [REDAKOVANÉ] žalobný návrh o určenie vlastníctva, ktorý bol vedený na Okresnom súde Čadca pod spis. zn. 9C 681/94. V tomto konaní bol na matku sťažovateľa vyvíjaný nátlak zo strany súdu, aby táto uzatvorila súdny zmier. Tento matka sťažovateľa pod nátlakom uzatvorila. V tomto sa matka sťažovateľa zaviazala, že bude rešpektovať osvedčenie N 1187/94, NZ 258/94 zo dňa 4.8.1994.

Následne dňa 14.8.1997 matka sťažovateľa opätovne podala žalobný návrh o určenie vlastníctva, vzhľadom na skutočnosť, že v predchádzajúcom konaní bola donútená uzatvoriť súdny zmier. Rozsudkom Okresného súdu v Čadci č.k. 10C 686/1997 zo dňa 31.7.1998 bol jej návrh zamietnutý a tento bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline.

Opätovne matka sťažovateľa podávala žalobný návrh o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti dňa 17.12.2001. Súdne konanie bolo uznesením sp. zn. Nc 2365/01 zo dňa 13.8.2003 zastavené. Krajský súd Žilina ako odvolací orgán, rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil.

Sťažovateľ spolu s matkou podávali žalobný návrh na Okresný súd Bratislava I. dňa 22.1.2014, ktorým sa domáhali zrušenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 1Cz 21/91 zo dňa 30.4.1991 a rozsudku Okresného súdu Čadca sp. zn. 7C 303/91 zo dňa 6.12.1991 a prikázania vlastníckeho práva sťažovateľovi a jeho matke tak, ako bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Čadca č.k. 8C 751/89 zo dňa 14.11.1989. Zároveň si uplatnili nárok na náhradu škody spôsobenú nesprávnym rozhodnutím súdov. Okresný súd Bratislava I. žalobný návrh posúdil ako návrh na obnovu konania a postúpil ho

Okresnému súdu Čadca. Konaniu o návrhu na obnovu konania bola pridelená spis. zn. 4C 266/2014, avšak bola zamietnutá.

Sťažovateľ má za to, že boli porušené jeho práva zaručené Ústavou, Európskym dohovorom o ľudských právach. Nielenže dedičské konanie po právnej predchodkyni neb. [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], naposledy bytom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] trvalo od roku 1985 do roku 2002, v pôvodných dedičských uzneseniach č. 2D 740/85 zo dňa 12.8.1985 a č. D 490/1996 zo dňa 5.1.1998 aj napriek tomu, že nebol po poručiťelke zanechaný závet a ako zákonní dedičia mali nárok, každý na 1/4-inu majetku poručiťelky, nebol im pridelený žiaden dedičský podiel na nehnuteľnosti. Keď v roku 2002 nakoniec získali podiel na majetku poručiťelky, bola už z parc. č. 27353 vedenej v pozemnoknižnej vložke č. 1502 pre katastrálne územie [REDAKOVANÉ] (predtým kat. úz. [REDAKOVANÉ]) odčlenená väčšina výmery pozemku, a z tejto boli vytvorené nové parcely a prevedené Notárskou zápisnicou N 187/94, NZ 258/94 - osvedčením o vlastníctve nehnuteľnosti na [REDAKOVANÉ].

Je zarádzajúce, že tá istá notárka, ktorá spisovala vyššie uvedenú notársku zápisnicu, prejednávala aj dedičstvo, ktorým bol aj sťažovateľovi priznaný podiel, každému vo veľkosti 1/6-iny k parcele č. 27353. Taktiež je zarádzajúce, ako mohlo byť vydané osvedčenie o vlastníctve nehnuteľnosti v čase jednak vedenia súdneho sporu ako aj dedičského konania.

Vyššie uvedeným konaním štátnych orgánov, súdov, bola sťažovateľovi a jeho neb. matke odňatá celá záhrada okolo rodinného domu č. [REDAKOVANÉ], majetok, ktorý matka sťažovateľa nadobudla kúpou a sťažovateľ v dedičskom konaní. Neustále spory o parcelu č. 27353 kat. úz. [REDAKOVANÉ] trvajú od roku 1989 dodnes.

Dedičské konanie po neb. [REDAKOVANÉ] trvalo od roku 1985 do roku 2002. V konaní č. 8C 751/89 bolo matke sťažovateľa najskôr priznané vlastníctvo k spornej parcele č. 27353 právoplatným rozsudkom, avšak o dva roky neskôr, bol rozsudok rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Nakoniec v čase prebiehajúceho súdneho konania, bol podiel matky na spornej nehnuteľnosti prevedený notárskou zápisnicou na [REDAKOVANÉ]. Keď sa matka sťažovateľa snažila domôcť svojho práva na súde, tieto jej neposkytli právnu ochranu. Nesprávnym rozhodnutím súdu bola matka sťažovateľa pripravená o majetok, ktorý

nadobudla kúpno predajnou zmluvou č. Čd. 307/58, registrovanou Štátnym notárstvom v Čadci dňa 14.5.1958 a nepretržite užívala. V súdnom konaní o určenie vlastníctva sp. zn. 10C 686/1997 mal okresný súd preukázané, že neboli splnené podmienky pre určenie vlastníctva notárskou zápisnicou [REDACTED], napriek tomu nechali napadnutý notársky úkon v platnosti a žalobný návrh zamietli...

... Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

... Na základe vyššie uvedeného sťažovateľ vidí zo strany porušovateľov zásah do jeho práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces rozhodnutiami vo veci, v ktorých absentuje náležité odôvodnenie písomných vyhotovení rozhodnutí, čo je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka konania na spravodlivý proces a v konečnom dôsledku odňatím možnosti konať pred súdom. Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. v konaní RuizTorija c/a Španielsko z 9. decembra 1994 a Ústavného súdu SR (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 226/03, III. ÚS 74/08, I. ÚS 18/08) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Postup odvolacieho súdu podľa ustanovení, ktoré sú v nesúlade s Ústavou SR a Dohovorom nespĺňa požiadavku spravodlivého procesu. Porušovatelia porušili Ústavou dané základné právo sťažovateľa na rýchlu a účinnú súdnu ochranu vyplývajúcu z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a ustanovenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

... sťažovateľ týmto poukazuje na ustanovenie čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého podáva túto sťažnosť na Ústavný súd SR pre porušenie jeho základného ústavného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu.

... Proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1Cz 21/91, rozsudku Okresného súdu Čadca 7C 303/91-70, Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k.: 16Co/100/92 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Cdo 38/92 nie je prípustný riadny

opravný prostriedok. Tým sťažovateľ vyčerpal všetky opravné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv, alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovateľ požaduje aj morálne zadostučinenie, lebo od roku 1989 je nezákonným postupom súdov obmedzovaný vo svojich zákonom chránených právach.

... Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti a skutočnosť, že konaním súdov ako aj zbytočnými prietahmi v konaní je porušované sťažovateľovo základné právo v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, žiadam Ústavný súd Slovenskej republiky, aby sťažovateľovi priznal primerané zadostučinenie vo výške 50.000 EUR. V danom prípade Okresný súd v Čadci sťažovateľovi zabraňuje v relevantnej a dôslednej právnej ochrane svojho práva.

... Sťažovateľ je toho názoru, že:

- 1. Okresný súd Čadca v konaní 12C 155/2016 prietahmi v konaní porušil zákon
- 2. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní 1Cz 21/91, Okresný súd Čadca v konaní 7C 303/91, Krajský súd v Banskej Bystrici v konaní 16Co/100/92 a Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní 3Cdo 38/92 porušili zákon. V uvedených konaniach porušili právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie a právo na súdnu a inú ochranu.

Preto sťažovateľ navrhuje, aby senát Ústavného súdu SR po predbežnom prerokovaní túto ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie a po vykonaní dokazovania vyniesol nález, v ktorom by takto rozhodol:

1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, zaručené ustanovením článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v konaní vedenom na Okresnom súde v Čadci, pod. spis. zn. 12C/155/2016 bolo porušené.

Ústavný súd prikazuje Okresnému súde v Čadci, aby v konaní vedenom pod spis. zn. 12C/155/2016 konal bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy SR finančné zadostučinenie vo výške 10.000 EUR, ktoré je povinný vyplatiť Okresný súd v Čadci sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

2. Základné právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1Cz 21/91 zo dňa 30.4.1991, rozsudkom Okresného súdu Čadca 7C 303/91-70 zo dňa 6.12.1991, Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k.: 16Co/100/92 zo dňa 17.3.1992 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Cdo 38/92 zo dňa 29.7.1992 porušené bolo.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1Cz 21/91 zo dňa 30.4.1991, rozsudok Okresného súdu Čadca 7C 303/91-70 zo dňa 6.12.1991, Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k.: 16Co/100/92 zo dňa 17.3.1992 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Cdo 38/92 zo dňa 29.7.1992 zrušuje a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva morálne zadosťučinenie vo výške 40.000 EUR.

3. Ústavný súd priznáva odmenu a náhradu hotových výdavkov právnenému zástupcovi sťažovateľa JUDr. Nikolette Sekerákovej, advokátke, Advokátska kancelária so sídlom 1. mája 18, 010 01 Žilina vo výške 325,42 EUR (za dva právne úkony (príprava a prevzatie, písomné podanie vo veci) 2x 153,50 EUR + 2 x 9,21 EUR paušál pre rok 2018).“

II.

3. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

4. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané

náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

5. Z petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta (i) porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 155/2016 a (ii) porušenie základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cz 21/91 z 30. apríla 1991, rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 7 C 303/91 zo 6. decembra 1991, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 Co 100/92 zo 17. marca 1992 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 38/92 z 29. júla 1992.

6. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 155/2016

Ústavný súd v systéme ochrany základných práv a slobôd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad vyvoditeľných z § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil možnosť podať sťažnosť na prietahy v súdnom konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným

z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Keďže zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplýva, že sťažovateľ – ktorý je kvalifikovane právne zastúpený – sťažnosť na prietahy v konaní nepodal a ani netvrdí, že ju nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodit' ani z obsahu jeho sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd, opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04), dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu (napr. aj na dosiaľ nie extrémne dlhodobé napadnuté konanie) niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľa priznaného mu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto bolo potrebné jeho sťažnosť v tejto časti odmietnuť z dôvodu neprípustnosti.

7. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cz 21/91 z 30. apríla 1991, rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 7 C 303/91 zo 6. decembra 1991, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 Co 100/92 zo 17. marca 1992 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 38/92 z 29. júla 1992

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (pozri napr. I. ÚS 120/02, I. ÚS 124/04). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začala v okolnostiach danej veci plynúť dňom právoplatnosti rozhodnutí okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu, ktoré sťažovateľ identifikoval v petite svojej sťažnosti. Keďže o napadnutých rozhodnutiach rozhodli sudy v rokoch 1991 a 1992 a tieto rozhodnutia sa v uvedenom období stali aj

právoplatnými a pretože predmetná sťažnosť bola podaná osobne na ústavnom súde v čase (25. júla 2018), keď už dávno uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd sa už nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok uvedených v sťažnosti. Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť v tejto časti posúdiť ako návrh podaný oneskorene.

8. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. októbra 2018